

МУЗЕЈСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ
SERBIAN MUSEUM ASSOCIATION

Информативни билтен број 15

Април 2021 – март 2022. године

Издавач
Музејско друштво Србије
Трг Републике 1а
Београд

За издавача
Гордана Пајић, председница МДС

Уредник броја
Снежана Шапоњић Ашанин

Лектор
Неда Пуношевић

Припрема
Фото Бест — Чачак

Штампа
Фото Бест — Чачак

Тираж
80

Индивидуална чланарина износи 800,00 динара, док је институционална 5.000,00 динара. Молимо вас да вашим редовним уплаћивањем помогнете раду нашег Друштва. Уплате вршити на рачун ЕФГ Еуробанке; 250—0000001865091—78.

Овај Билтен је штампан средствима Министарства културе и информисања РС.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ДРУШТВА

Статут Музејског друштва Србије, члан 7.

Област остваривања циљева Друштва је развој музејске делатности. Циљеви Друштва су дугорочно развијање и унапређивање:

- ~ музејске струке,
- ~ музеологије и других сродних стручних и научних области,
- ~ очувања, заштите и презентације културне баштине,
- ~ заштите професионалног и друштвеног статуса чланова.

Своје циљеве Друштво остварује кроз рад органа и тела, као и кроз друге видове ангажовања на задацима:

- ~ поштовања и доследне примена Статута Друштва (у даљем тексту: Статут) и ИКОМ—овог Етичког кодекса за музеје (у даљем тексту: Кодекс), као и добре музејске праксе,
- ~ заступања професионалних и друштвених интереса чланова у свим видовима музејске делатности којима се остварују очување и заштита културне баштине,
- ~ примене савремених принципа и метода у оквиру музеологије и других научних дисциплина које су у функцији остваривања музејске делатности, као и савремених стандарда, техника и технологија у стручном музејском раду,
- ~ развијања и унапређивања мреже музеја и музејских установа у Србији и њиховог међусобног повезивања у оквиру музејске делатности,
- ~ подстицања и пружања стручне, научне и организационе помоћи у оснивању нових музеја и музејских установа,
- ~ организовања међусобне сарадње и узајамне помоћи у свим видовима и на свим нивоима организације у оквиру музејске делатности и мреже музеја,
- ~ успостављања и унапређивања документације и електронских информационих система у музејима и музејским установама, као и централног информационог система,
- ~ подстицања и обезбеђивања сталног стручног усавршавања чланова кроз организовање теоријског и практичног образовања,
- ~ верификације усавршавања чланова издавањем сертификата или диплома о завршеним стручним семинарима или курсевима које организује Друштво,
- ~ издавања Билтена Друштва и других публикација из области музејске делатности и музеологије,
- ~ организовања манифестација „Недеље музеја у Србији”, „Међународни дан музеја” и сл.

- ~ залагања код државних organa за политику у области заштите културне баштине и музејске грађе,
- ~ залагања за поштовање професионалног и друштвеног статуса музејских установа и лица који се баве музејском делатношћу,
- ~ залагања да прилоком избора лица која управљају или руководе музејима и музејским установама изабрани (директор, управник, председник и чланови Управног одбора) имају јавно потврђен стручни, научни и лични ауторитет остварен у области музејске делатности, као и за јавну оцену њиховог рада током трајања мандата,
- ~ ширења и подизања на виши ниво друштвене свести о значају културне баштине и комплексне улоге музејске делатности у њеном очувању и заштити,
- ~ сарадње са другим националним, регионалним и међународним удружењима, организацијама и установама из области музејске делатности и заштите културне баштине,
- ~ сарадње са предузећима, организацијама и појединцима, који су изван музејске делатности, али су заинтересовани да помогну у остваривању циљева Друштва и да допринесу очувању и заштити културне баштине,
- ~ ширење чланства.

ОРГАНИ И ТЕЛА ДРУШТВА ЗА ПЕРИОД 2021–2024.

Органи Друштва:

1. Председница Музејског друштва Србије:

Гордана Пајић, *Народни музеј Ваљево*, 23bobita@gmail.com

2. Чланови Извршног одбора МДС:

Снежана Шапоњић Ашанин, *секретар*, *Народни музеј Чачак*, etnocacak@gmail.com; др Љубиша Васиљевић (*Народни музеј Крушевац*) ljubisa05@gmail.com; др Драгана Ковачић (*Народни музеј Београд*) dragana.kovacic@gmail.com; др Ивана Ђирић (*Музеј Николе Тесле Београд*) ivana.ciric@tesla-museum.org; Радован Џукић (*Музеј Југославије Београд*) radovan.cukic@mij.rs; Александар Марушић (*Музеј рудничко–таковског краја*) marusici77@gmail.com

3. Чланови Надзорног одбора:

председница др Татјана Бугарски (*Музеј Војводине Нови Сад*), tanjacuper@yahoo.com tatjana.bugarски@muzejvojvodine.org.rs и чланови: Ивана Ђирјаковић (*Народни музеј Чачак*), ivanacirjakovic2@gmail.com и Горан Васић (*Народни музеј Крушевац*), goranvasic2103@gmail.com

4. Чланови Суда части у периоду:

председница, Јелена Дергенц (*Народни музеј Београд*), jelenadergenc@yahoo.com; Ивана Груден Милентијевић¹ (*Народни музеј Ниш*), gruden85@gmail.com; Јелица Илић (*Народни музеј Зајечар*), jelica.ilic@muzejzajecar.org

5. Чланови Комисије за награде и признања МДС:

председница, Чарна Милинковић (*Музеј Војводине Нови Сад*), carna.milinkovic@gmail.com; Марина Влаисављевић (*Народни музеј Ниш*), marinavlaisavljevic@yahoo.com; Сузана Новичић (*Народни музеј Краљево*), suzana.novicic@nmkv.rs; Јулка Маринковић (*Уметничка галерија „Надежда Петровић“ Чачак*), julka.marinkovic@gmail.com; Мина Дармановић (*Музеј у Приштини, Београд*), mivukdar@gmail.com; Немања Карапанџић (*Градски музеј Бечеј*), karapandzula.nk@gmail.com; Катарина Митровић (*Историјски музеј Србије*), katarinamit1974@gmail.com

¹ Колега Александар Милетић (Народни музеј Крушевац), који је изабран на Изборној скупштини 15.11.2021. године, поднео је у марту 2022. године оставку и на Скупштини 8.4.2022. изабран је нови члан Суда части.

6. Чланови Статусне комисије за поверене послове (конституисани 31. марта 2023. на Радној седници Скупштине у Етнографском музеју у Београду)

Снежана Томић, Музеј „Старо село Сирогојно”, snezana.tomic@sirogojno.rs; Јелена Ристић, Музеј хлеба „Јеремија“, Пећинци, info@muzejhleba.rs; Зоран Вељановић, Музеј Војводине Нови Сад, zoran.veljanovic@muzejvojvodine.org.rs; Зорица Никић, zorica.nikic@yahoo.com; Бранислав Стојановић, Завичајни музеј Параћин, stojanovicbranislav@gmail.com

Тела Друштва:

1. Секција библиотекара и књижничара (конституисана 14. априла 2004. године) председница Бојана Петраш, *Народни музеј Зрењанин*, vidovicbojana.nmz@gmail.com;

2. Секција музејских педагога (конституисана 18. маја 2015. године) председник Драган Киурски, *Народни музеј Кукинда*, dkiurski@yahoo.com;

3. Секција историчара (конституисана 11. марта 2005. године) председник Дарко Жарић, *Народни музеј Топлице Прокупље*, darkomuzej@gmail.com;

4. Секција историчара уметности (конституисана 18. маја 2009. године) председница др Ивана Арађан, *Народни музеј Зрењанин*, ivana.aradjan@gmail.com

5. Етнолошка секција (конституисана 23. априла 2005. године) председница Ивана Јовановић Гудурић, *Музеј града Новог Сада*, ivanablondy@gmail.com

6. Секција за односе са јавношћу и маркетинг (ПРИМА) (конституисана 10. јуна 2004. године) председник др Ивана Ђирић (*Музеј Николе Тесле Београд*), ivana.ciric@tesla-museum.org

7. Природњачка секција (конституисана 15. марта 2004. године), није активна

8. Секција археолога (конституисана 18. маја 2009. године), није активна

9. Секција музејских конзерватора (конституисана 18. маја 2015. године), није активна

Уређивачки одбор МДС, часопис МУЗЕЈИ (потврђен је на Скупштини 8. априла 2022. године

др Љубиша Васиљевић, председник УО, *Народни музеј Крушевац*, ljubisa05@gmail.com; др Ивана Ђирић, *Музеја Николе Тесле*, ivana.ciric@tesla-museum.org; Драгана Латинчић, секретар УО, *Музеј града Београда*, dragana.latincic@mgb.org.rs, односно Милица Миладиновић², *Народни музеј Крушевац*, miladinovicmilica@gmail.com; Чарна Милинковић (*Музеј Војводине Нови Сад*), sarna.milinkovic@gmail.com; др Кристина Јоргић Степановић, *Спомен–парк Крагујевачки октобар*; др Бојана Племић, *професор струковних студија на Високој туристичкој школи струковних студија у Београду*, bojana.plemic@yahoo.com; Др Јелена Анђелковић Грашар, *Археолошки институт Београд*, jelenandjelkovic@gmail.com; Маја Гојковић, *Музеј Војводине*, majajojkovic@muzejvovodine.org.rs

² На седници МДС 31. 03. 2023. Драгана Латинчић је поднела оставку. За новог члана, Скупштина је изабрала Милицу Миладиновић.

Записник са 3. електронског састанка ИО

Састанак је одржан електронски 23. августа 2022. године. Састанак је почео у 12 сати и завршио се у 14:30. На састанак су се јавили Љубиша Васиљевић, Радован Цукић, Александар Марушић, Ивана Ћирић и Гордана Пајић. Састанку није присуствовала Драгана Ковачић због годишњег одмора и Снежана Шапоњић Ашанин због припреме изложбе. Састанак је одржан у складу са Дневним редом. Председница Друштва је пре почетка састанка доставила шира објашњења за сваку тачку Дневног реда. Пре састанка чланови ИО добили су и радну верзију *Предлога измена и допуна Статута МДС*.

Тачка 1.

Усаглашавање Предлога за измене и допуне Статута МДС

Поводом ове тачке председница је констатовала да су се сви чланови ИО изјаснили да су сагласни са предлогом измена и допуна Статута. Консултације о Статуту су обављене електронски.

Тачка 2.

Доношење Одлуке о ангажовању правника за потребе измене и допуне Статута

Председница је упознала присутне да се распитивала у вези ангажовања правника. Неки су понудили једнократну помоћ, али то није решење. Зато је питала правницу из НМ у Ваљево и она је прихватила да стручно мишљење, укаже на све што треба дорадити, да инструкције за коначну верзију текста Статута и објасни даљу процедуру за регистравање у АПРУ. Председница је предложила да јој од сопствених средстава плати хонорар од 20.000,00 у бруто износу преко Уговора о ауторском хонорару. Са овим предлогом су се сви сагласили.

Тачка 3.

Доношење Одлуке о Јавној расправи за измене и допуне Статута

Поводом ове тачке председница је рекла да је то обавеза коју нам дефинише члан 63 Статута и предложила да то буде од 01. до 20. септембра 2022. године. Са овим предлогом су се сви сагласили.

Тачка 4.

Усаглашавање динамике рада на доношењу новог Статута након јавне расправе
Поводом ове тачке председница је предложила следећу динамику рада:

- ~ да од 25 — 31.8. 2022. правник погледа предлог измена и допуна Статута;
- ~ да од 01 — 20.9. 2022. буде јавна расправа. Предлог допуна и измена доставити путем мејла свим члановима.

Након тога би председница са радним телом и правницом до краја септембра припремили коначну верзију Статута о којој би се изјашњавало чланство на Ванредној седници Скупштине. Са овом динамиком су се сви сложили.

Председница је затим рекла да ИО треба да се договори око термина Ванредне седнице Скупштине. То не може бити пре краја октобра 2022. и још је питање да ли ће бити са физичким присуством или електронска Скупштину на којој ће се усвојити Статут. Председница је мишљења да може да буде и електронски. Са тим се сложила већина, али о томе ће се ИО накнадно договорити.

Тачка 5.

Разно:

Поводом ове тачке председница је упознала чланове ИО са следећим:

- ~ УО часописа *Музеји 9* вредно ради на припреми часописа. Пристигли текстови су дати на рецензију, али још траје рок за слање текстова. Укупан буџет по пројекту је 235.700,00;
- ~ Етнолошка секција је у припреми пројекта *Традиција вашара у Србији*. Формиран је радни тим и подељени задаци ко ће коју подтему да обрађује. Председница секције ће се бавити и техничком реализацијом, а председница друштва обавља опште послове око припреме Уговора за сараднике за штампу и извршавања плаћања. Овај пројекат је посебно финансиран од Министарства са 500.000,00;
- ~ Секција Историчара уметности припрема стручни скуп у складу са пројектом. Од Министарства имају 30.000,00 и додаће се од сопствених још толико. Послат је Допис Галерији Матице српске и већ је добијена сагласност да се скуп одржи код њих. Датум још увек није прецизиран, али мора бити до средине децембра како би завршили сву папирологију и плаћања;
- ~ Ове године је индивидуалну чланарину уплатио 128 колега и 13 институција. Неки чланови органа и тела нису платили чланарину. Циркуларним мејлом замољени су све они који то нису урадили да ураде, али није било одговора;
- ~ Реализована су сва плаћања за свечану Скупштину од средстава Министарства, а од сопствених средстава плаћен је ручак који

смо имали други дан на излету и тај рачун од 39.800,00 плаћен је пре неки дан. Плаћање је извршила ТО Лебане. Уплаћено је и 20.000,00 Душану Перићу који нам ажурира сајт.

Овај краћи извештај о активностима у последњих два месеца је прихваћен и са тим је састанак завршен.

Записник урадио
Љубиша Васиљевић

Записник са 4. електронског састанка ИО

ИО Музејског друштва Србије одржао је 4. електронски састанак од 03 до 7. новембра 2022. године, а присуствовали су сви чланови ИО.

На састанку је донета Одлука да се Ванредна електронска седница Скупштине МДС за усвајање измена и допуна Статута МДС одржи електронски од 12 до 14. децембра 2022. године.

Председница је подсетила и обавестила да током Јавне расправе није било примедби и да се накнадно појавила недоумица да ли треба користити израз баштина или наслеђе. Закључено је да се члан 7 у којем се појављује термин баштина, не мења и да се чланству уз Позив за Скупштину достави варијанта Статута која је већ била на Јавној расправи.

На састанку се разговарало о актуелним пословима МДС, па је председник Уређивачког одбора часописа Музеји 9, Љубиша Васиљевић обавестио да су: сви приспели радови су проишли рецензију и чека се само исправка још једног рада, одобрени текстови су послати на лектуру. УО ће коначан одабир урадити водећи се и финансијским средствима опредељеним за штампу, али и стратешким опредељењем да нови број по броју страна, не одудара битно од претходних издања.

Састанак је завршен са овим закључцима, а комплетна мејл преписка постоји у документацији МДС.

Записник урадила
Снежана Шапоњић Ашанин,
секретар МДС

Записник са редовне седнице Скупштине од 8. априла 2022.

Скупштина је почела са радом у 12 сати у Кино сали Етнографског музеја у Београду. Пре почетка рада Скупштине, присутни су се потписали и предали овлашћења како би се могао утврдити кворум. На самом почетку констатовано је да је на Скупштини присутно 86 чланова Друштва. Скупштини је присуствовао и др Никола Крстовић, председник НК ИКОМ Србија.

Председница Друштва је поздравила присутне и захвалила Етнографском музеју на помоћи у реализацији овогодишње Скупштине. Уједно је изразила и задовољство што је овогодишњој Скупштини претходило отварање изложбе *Кад је занат био вредан* ауторке Лиле Дробац Крстић, добитнице награде „Михаило Валтровић“.

Рад Скупштине је почео у складу са предложеним Дневним редом. Присутни су се најпре изјаснили да ли усвајају Дневни ред. Председница је подсетила да су сви уз Позив за Скупштину добили и сав материјал о којем ће се изјашњавати и изразила наду да ће то допринети ефикаснијем раду. Након једногласног усвајања Дневног реда, приступило се изјашњавању о следећим тачкама, па су тако усвојени и Записници са претходне две Скупштине: Радне електронске Скупштине од 20. до 25. априла 2021. године и Изборне Скупштине од 15. новембра 2021. године.

Како је ово Скупштина на којој се подносе Извештаји о раду у претходној години, присутни су се најпре изјаснили о: Извештају о раду МДС за период март 2021 – фебруар 2022. године, који је председница укратко изложила. Присутни су већ били упознати са истим, јер је, као и остали извештаји, био послат са Позивом. Након редовног изјашњавања, извештај је једногласно прихваћен.

Пета тачка Дневног реда био је Извештај о финансијском пословању МДС за 2021. годину. Председница Друштва је поново дала краћа појашњења која су се односила на трошење новца са сопственог рачуна, где је истакла да смо се трудили да минимално дотирамо ставке по пројектима које је Министарство културе финансирало. Такође, резимирала је и прилив средстава упућених од Министарства за пројекат који се односи на редовне активности Друштва и средства за поверене послове. Након изјашњавања, овај Извештај је једногласно прихваћен, а Скупштина је донела Одлуку о усвајању Годишњег финансијског извештаја за пословну 2021. годину, којом се утврђује да је МДС за 2021. годину остварило вишак прихода над расходима у

износу од 23.391,70 динара. Сходно томе, Скупштина је донела и другу Одлуку да се остварени вишак над расходима у 2021. години у износу од 23.391,70 динара неће распоређивати.

У оквиру Тачке број 6. поднети су извештаји о раду Надзорног одбора и Суда части, који су једногласно прихваћени.

Скупштина је једногласно прихватила и Извештај Комисије за доделу награда и признања, који је био 7. тачка Дневног реда, као и Извештај о раду секција у 2021. години (Секција музејских педагога, Секције ПРИМА, Секција музејских библиотекара и књижничара, Секција историчара, Секција историчара уметности), који је такође једногласно прихваћен.

Тачка 9. Дневног реда обухватала је Извештај о раду и припреми часописа *Музеји 7* који је Скупштини поднео председник Уређивачког одбора часописа *Музеји*, а часопис је подељен учесницима Скупштине. И овај извештај Скупштина је једногласно прихватила.

План рада МДС за 2022. годину био је предмет 10. тачке Дневног реда. Након што га је председница у кратким цртама изнела, акценат је био на редовним активностима, припреми Свечане Скупштине, издавању новог броја часописа *Музеји 8*. Као и ранијих година, конкурисаће се код Министарства за неопходна средства. Истакнуто је да ће нови сазив ИО МДС радити на увећању чланства. Саставни део овог Плана су и активности из домена поверених послова (сарадња са другим репрезентативним удружењима, рад Статусне и Комисије за национални допринос у култури). Скупштина се изјаснила о Плану рада за 2022. годину и прихватила га је једногласно.

На овој Скупштини је изабран нови сазив Уређивачког одбора часописа *Музеји* за период 2022–2024. година: др Љубиша Васиљевић (Народни музеј Крушевац), др Ивана Ђирић (Музеја Николе Тесле), Драгана Латинчић (Музеј града Београда), Чарна Милинковић (Музеј Војводине Нови Сад), др Кристина Јоргић Степановић (Спомен–парк Крагујевачки октобар), др Бојана Племић (професор струковних студија на Високој туристичкој школи струковних студија у Београду), др Јелена Анђелковић Грашар (Археолошки институт Београд) и Маја Гојковић (Музеј Војводине).

Председница је обавестила Скупштину да је неопходно да се ураде измене и допуне Статута, јер је претходни донет 2010/2011. године, а у међувремену је дошло до промене Закона о удружењу грађана и Закона о култури по којем је МДС добило статус репрезентативног удружења. Изјашњавање о овоме била је 12. тачка Дневног реда. Скупштина је једногласно донела Одлуку да се приступи изменама и допунама

Статута, а председница је рекла да ће се све активности спровести у складу са члановима 61–64. Статута МДС.

Председница је у оквиру 13. тачке Дневног реда обавестила присутне о резултатима Конкурса за национална признања у култури и подсетила да је заједничка Комисија МДС и НК ИКОМ Србија доставила три предлога Комисији Министарства (др Јасна Јованов, Олга Васић и др Јасна Бјеладиновић). Чланови ИО су одлуку Министарства коментарисали на свом електронском састанку, незадовољни чињеницом да нико из области заштите покретног културног наслеђа није добитик признања, али и чињеницом да се додељује 20 признања, а конкурише се у 22 категорије. ИО се договорио да се поводом тога обратимо Министарству, а да пре тога упознамо Скупштину и чујемо њено мишљење. Чланица ИО др Драгана Ковачић је написала пригодан текст који је прочитан на Скупштини. Председник НК ИКОМа др Никола Крстовић је био мишљења да сад није право време за објављивање тог става. Међутим, Скупштина је већином гласова изгласала да се тај Допис пошаље министарки културе Маји Гојковић и председнику Комисије Министарства културе.

У оквиру 14. тачке Дневног реда председница је присутне обавестила о неколико актуелних питања, пре свега како се даље носити са обавезама из домена репрезентативности и стицања звања самосталног стручњака у култури, јер Правилник који то регулише има веома високе стандарде. Зато би наша Статусна комисија требало да уради предлог измена тог Правилника и достави га Министарству културе.

Скупштина је такође обавештена да у овом тренутку удружење може само да врши наплату чланарине јер нема фискалну касу, а све друго (нпр. продаја публикација, наплата котизација за скупове и слично) морало би се радити преко фискалне касе, јер је дошло до нових прописа.

На крају рада Скупштине уступљено је време од 10–15 минута фирми Trevis, која је урадила презентацију својих производа, а реч је о опреми за музејске депое, галерије и архиве.

Након завршетка Скупштине, приређено је кафе послужење.

Записник водила
Снежана Шапоњић Ашанин,
Секретар МДС

Записник са свечане седнице Скупштине

Лесковац, 18. мај 2022. године

На Међународни дан музеја, 18. маја 2022. године музеалци из целе Србије окупили су се у Народном музеју у Лесковцу. Након необавезног дружења, сви су се упутили ка оближњем ресторану – *Restoran Montale* у којем је одржана је свечана седница Скупштине Музејског друштва Србије. У пријатној и свечаној атмосфери преисутне је поздравио Небојша Димитријевић, директор Народнoг музеја Лесковац, а потом и Гордана Пајић, председница МДС.

Након тога је Чарна Милинковић, председница Комисије за награде и признања прочитала Образложење о награди уз краћу Power Point презентацију и саопштила добитнике награде *Михаило Валтровић* за 2021. годину:

- ~ У категорији истакнутом појединцу за укупан допринос (животно дело) награду су добили мр Рајка Грубић, музејски саветник – етнолог Народнoг музеја у Зрењанину и др Драго Његован, научни саветник, директор Музеја Војводине у пензији;
- ~ У категорији музејској установи за изузетне резултате постигнуте у периоду од јануара 2021. до фебруара 2022. године награда је припала Завичајном музеју Књажевац и Галерији Матице српске Нови Сад;
- ~ У категорији појединцу или ауторском тиму за изузетне резултате у периоду од јануара 2021. до фебруара 2022. године награда је припала Оливери Скоко, вишој кустоскињи, историчарки уметности Народнoг музеја Зрењанин за изложбу *Мерак ми је... Хедонизам у делима из Збирке ликовне уметности Народнoг музеја Зрењанин*.

Скупштини су се обрати и награђени музеалци.

Свечаност и дружење музеалаца настављени су на свечаном ручку. Након ручка, присутни су се вратили у музеј где је било организовано стручно вођење кроз музејске поставке Народнoг музеја Лесковац, Градску кућу и Цркву „Оџаклију“.

Скупштини је присуствовало 70 чланова Друштва, а сама Скупштина је била медијски веома добро пропраћена.

Свим учесницима Скупштине представљен је и најновији број *Информативног Билтена* бр.14 (2022), као и *Музеји* 8 (2021).

ЗАПИСНИК ванредне електронске Скупштине Музејског друштва Србије одржане од 12. до 14. децембра 2022. године

Позив и материјал за ову електронску Скупштину упућен је чланству први пут 14. 11. 2022. године на мејл адресе, а поновљен је 28. новембра 2022. године.

Скупштина је трајала у периоду од 12. до 14. децембра 2022. како би све колегинице и колеге који имају жељу да присуствују могли да ускладе своје професионалне и приватне обавезе, пријаве се и гласају.

Одмах по слању обавештења, пристигла су и прва јављања и потврђивања о присуствовању ванредној електронској Скупштини. Све време трајања Скупштине мејлови који су стизали копирани су у посебан документ који нам сведочи о броју присутних и чини саставни део овог Записника.

На Скупштину се пријавило 110 чанова МДС. Од овог броја један члан није гасао (зато што му није достављена чланска картица), а један листић је стигао без заокружене опције за гласање (За, Против, Уздржан), па је активних гласачких листића било 108. Од овог броја 12 гласова припада музејским институцијама које су се пријавиле и гласале (Музеј Војводине, Музеј Zepher, Градски музеј Рума, Народни музеј Врање, Музеј хлеба Пећинци, Народни музеј у Смедеревској Паланци). Можемо констатовати да је Скупштина имала кворум.

Сви који су се пријавили на Скупштину изјашњавали су се путем Листића за гласање. Скупштина је имала следећи Дневни ред:

1. Усвајање Дневног реда
2. Усвајање измена и допуна Статута МДС
3. Разно

Резултати гласања:

1. Дневни ред је једногласно прихваћен.
2. Усвајање измена и допуна Статута МДС
ЗА – измене и допуне Статута гласало је **107** чанова МДС учесника ванредне Скупштине
ПРОТИВ – није било
УЗДРЖАНИХ – био је **1** глас

Поводом ове тачке није било примедби ни коментара. Дакле, Скупштина је већином гласова донела измене и допуне Статута МДС.

3. Није било никаквих додатних информација и коментара.

Ток електронске Скупштине и преписку су водиле Гордана Пајић, председница МДС и секретар Снежана Шапоњић Ашанин.

Ваљево – Чачак 16.12.2022.

Записник на основу мејл преписке приредиле:

Гордана Пајић, *председница* и
Снежана Шапоњић Ашанин, *секретар*

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ МУЗЕЈСКОГ ДРУШТВА СРБИЈЕ

Март 2022 – фебруар 2023.

Активност Музејског друштва Србије (у даљем тексту МДС – Друштво) од априла 2022. године до краја фебруара 2023. године одвијале су се у складу са Пројектом *Допринос Музејског друштва Србије унапређењу музејске праксе у Србији* који је подржало Министарство културе и информисања РС.

Друштво своје активности остварује:

- ~ кроз рад органа (Скупштина, председник, Извршни одбор, Надзорни одбор, Суд части) и тела (стално радно тело Комисија за награде и признања и Секције, као и повремена Радна група за усаглашавање предлога измена и допуна Статута),
- ~ и делатности из домена поверених послова.

Извештај о раду Друштва за 2022. годину представља обједињен Извештај свих органа и тела.

Активности Извршног одбора (ИО) МДС и председнице

Извршни одбор је током 2022. године радио у складу са одредбама Статута и имао је четири састанка, рачунајући и конститутивни. Други састанак је одржан у Народном музеју Србије, а следећа два електронски. На састанцима се договарало о свим активностима које су биле предвиђене пројектом и Програмом рада за 2022. годину. На Другом састанку договорено је организовање Радне и Свечане Скупштине, избор новог сазива Уређивачког одбора часописа Музеји, ревизија списка чланова Друштва, израда нових чланских картица и апеловање на чланство да редовно плаћају чланарину у складу са Статутом. На Трећем састанку обављени су договори како спровести процедуру измене и допуне Статута (израда Предлога измена и допуна, ангажовање правне помоћи, организовање Јавне расправе и усаглашавање динамике рада на доношењу Статута). На четвртном састанку је одлучено да се организује Ванредне електронске Скупштине за усвајање Статута. На сваком састанку је председница Друштва извештавала ИО и о другим актуелностима које су се односиле на процес реализације свих фаза Пројекта, активностима секција и активностима из домена поверених послова.

ИО је одржао и први састанак у 2023. години. То је било 5. фебруара

у Народном музеју Србије. На састанку се разговарало о предлозима за конкурисање на Конкурс Министарства културе, како заједничком, тако и предлозима секција. На овом састанку су започети и договори за припрему радне и свечане седнице Скупштине.

Благајник Друштва Љубиша Васиљевић је током године радио на изради нове базе чланова Друштва, јер су поред нових чланских картица, обновљене и Приступнице. Нова Приступница је постављена на сајт Друштва, тако да се може преузети са сајта, а може се попунити и електронски.

Секретар Друштва Снежана Шапоњић Ашанин је водила записнике састанака ИО и Скупштине, затим учествовала заједно са председницом на припреми *Билтена* број 14, била ангажована на одређеним пословима из домена поверених послова и координирала са Етнолошком секцијом у вези са припремом изложбе *Традиција вашара у Србији*.

Председница Друштва је координирала свим планираним пословима, учествовала у припреми три седнице Скупштине; службено се обраћала музејским институцијама за сарадњу (Народни музеј Србије, Етнографски музеј у Београду, Народни музеј Лесковац, Галерија Матице српске), склапала уговоре са сарадницима за потребе Пројекта, обављала послове из домена поверених послова (контактирала са НК ИКОМ у вези са заједничким активностима из ове области, била у контакту са сектором Министарства културе за ту област), редовно координирала на ажурирању сајта и фејсбук профила (у сарадњи са агенцијом која одржава сајт и чланом ИО Иваном Ђирић), сарађивала са Уређивачким одбором часописа *Музеји 9* и урадила уводно обраћање, отворила изложбу *Кад је занат био златан*, одржавала сарадњу са рачуноводственом агенцијом, урадила наративни и финансијски извештај за пројекат *Допринос Музејског друштва Србије унапређењу музејске праксе у Србији* и финансијски за пројекат *Традиција вашара у Србији*.

Председница је учествовала на Конференцији школа и музеја у Копру и у име МДС обратила се учесницима (боравак на Конференцији је финансијски подржало Министарство културе по пројекту и Народног музеја Ваљево). То је била прилика за успостављање сарадње са Словенским музејским друштвом, а контакти су се наставили почетком фебруара 2023. године када су нас посетиле подредседница и чланица ИО. Радни састанак је одржан у Народном музеју Србије.

Председница је у складу са Статутом члан 61–64. била ангажована на пословима измене и допуне Статута. Та активност је подразумева: рад на предлозима измена, ангажовање правне помоћи, спровођење Јавне расправе (од 6–23. августа 2022.), усклађивање предлога о

сарадњи са Радном групом, рад на коначној верзији, организовање ванредне седнице Скупштине, слање Статута у АПР, добијање Решења 27.12. 2022. Након тога Статут је објављен на сајту МДС.

Седнице Скупштине МДС

Током 2022. године МДС организовало је две редовне седнице Скупштине (радну и свечану) и једну ванредну.

Радна Скупштина

Скупштина је одржана 8. априла 2022. године у Кино сали Етнографског музеја у Београду. Овој Скупштини је присуствовало укупно 86 чланова, од којих су три музеја послала овлашћење (Музеј Војводине, Народни музеј у Смедеревској Паланци и Завичајни музеј Књажевац), а било је и осам индивидуалних овлашћења. Скупштини је претходило отварање изложбе *Кад је занат био вредан* ауторке Лиле Дробац Крстић, добитнице награде „Михаило Валтровић“. Изложбу је отворила председница МДС Гордана Пајић.

Радни део Скупштине почео је усвајањем обимног Дневног реда. Уз Позив за Скупштину, чланству је достављен комплетан материјал. Окосницу ове седнице чинило је подношење извештаја о раду МДС и свих органа и тела, о чему су се присутни изјашњавали гласањем. На Скупштини је изнет и Извештај о финансијском пословању МДС у 2022. години, а донета је и Одлука о усвајању *Годишњег финансијског извештаја за пословну 2021. годину* којом се утврђује да је МДС за 2021. годину остварило вишак прихода над расходима у износу од 23.391,70 динара. На Скупштини је донета и Одлука да се остварени вишак прихода над расходима у 2021. години у износу од 23.391,70 динара неће распоређивати.

Извештаје су поднели и председници секција и председница Комисије за награде и признања.

Поред Извештаја на Скупштини је изложен План рада МДС за 2022. Годину, чији је саставни део био и Пројекат којим се конкурисало на Конкурсу Министарства културе и информисања за суфинансирање у 2022. години.

На овој Скупштини изабран је и нови сазив Уређивачког обора часописа *Музеји* за период 2022–2024. у саставу: др Љубиша Васиљевић, др Ивана Ђирић, Драгана Латинчић, Чарна Милинковић, др Кристина Јоргић Степановић, др Бојана Племић, др Јелена Анђелковић Грашар

и Маја Гојковић.

Скупштина се изјаснила и донела Одлуку да се током 2022. године приступи процедури измена и допуна Статута МДС.

Скупштина је упозната са Одлуком о додели националних признања у култури (националне пензије) и поводом тога је заузет став да се Комисији Министарства културе и министарки упути писмо, тј. став нашег Удружења у којем се изражава незадовољство због тога што професију којом се ми бавимо комисија Министарства не препознаје. Садржај писма је уобличио и прочитала члан ИО др Драгана Ковачић, а писмо је постављено и на сајт Друштва.

Скупштини је присуствовао и обратио јој се председник НК ИКОМа др Никола Крстовић, који се обратио управо поводом Одлуке о националним признањима.

Свечана Скупштина

На Међународни дан музеја, 18. маја 2022. године одржана је Свечана седница Скупштине Музејског друштва Србије на којој је додељена награда *Михаило Ваљтровић* у три категорије. Свечаност је одржана у Лесковцу у организацији Народног музеја Лесковац и МДС уз финансијску подршку Министарства културе РС и Града Лесковаца. Скупштини је присуствовало 70 чланова Друштва, а присутне су поздравили Гордана Пајић, председница Друштва и Небојша Димитријевић, директор Народног музеја Лесковац.

Чарна Милинковић, председница Комисије за награде и признања прочитала је Образложење о награди и саопштила добитнике награде *Михаило Ваљтровић* за 2021. годину:

- ~ У категорији истакнутом појединцу за укупан допринос (животно дело) награду су добили мр Рајка Грубић, музејски саветник–етнолог Народног музеја у Зрењанину и др Драго Његован, научни саветник, директор Музеја Војводине у пензији;
- ~ У категорији музејској установи за изузетне резултате постигнуте у периоду од јануара 2021. до фебруара 2022. године награда је припала Завичајном музеју Књажевац и Галерији Магице српске Нови Сад;
- ~ У категорији појединцу или ауторском тиму за изузетне резултате у периоду од јануара 2021. до фебруара 2022. године награда је припала Оливери Скоко, вишој кустоскињи, историчарки уметности Народног музеја Зрењанин за изложбу *Мерак ми је...Хедонизам у делима из Збирке ликовне уметности Народног музеја Зрењанин*.

Овогодишња свечаност и дружење музеалаца настављени су на свечаном ручку, а затим је уследило и стручно вођење кроз музејске поставке Народног музеја Лесковац, Градску кућу и Цркву „Оцаклију“.

Дружење музеалаца је настављено и следећег дана када је организована посета археолошком локалитету Царичин град, а домаћин је био директор народног Музеја Лесковац, археолог Небојша Димитријевић. Након тога приређен је и ручак у објекту Туристичке организације Лебане.

Скупштина је била медијски веома добро пропраћена.

Свим учесницима Скупштине представљен је и најновији број *Информативног Билтена бр.14* (2022), као и *Музеји 8* (2021).

Ванредна Скупштина

Ванредну електронску Скупштину припремио је ИО на свом Трећем састанку. Скупштина је одржана од 12–14. децембра 2023. године. На Скупштини су усвојене измене и допуне Статута. На електронску Скупштину се пријавило 110 чанова МДС. Од овог броја један члан није гласао (зато што му није достављена чланска картица), а један листић је стигао без заокружене опције за гласање (За, Против, Уздржан), па је активних гласачких листића било 108. Од овог броја, 12 гласова припада музејским институцијама које су се пријавиле и гласале (Музеј Војводине, Музеј Центер, Градски музеј Рума, Народни музеј Врање, Музеј хлеба Пећинци, Народни музеј у Смедеревској Паланци). Скупштина је већином гласова донела измене и допуне Статута МДС. Ток електронске Скупштине и преписку водиле су председница и секретар Друштва. Сва електронска преписка чува се у документацији Друштва.

Издавачке активности

У 2022. години МДС је имало редовне издавачке активности које су биле планиране пројектом *Допринос Музејског друштва Србије унапређењу музејске праксе у Србији*.

1) *Билтен број 14* МДС, у којем су сабрани извештаји о раду Друштва за период април 2021 – март 2022. године, и представљен је чланству у оквиру организације свечане седнице Скупштине у Лесковцу. Билтен има 76 страна и штампан је средствима Министарства културе. Припрема овог броја подразумевала је прикупљање и уређивање чланака – извештаја, контакте са штампарском и праћење штампе. На овим пословима биле су ангазоване: председница и секретар МДС

Снежана Шапоњић Ашанин. Штампан је у тиражу од 80 примерака у „Фото Бест“ Чачак.

2) У 2022. години приступило се припреми и издавању часописа *Музеји 9*. Позив и Упутство постављени су на сајт и послати на мејл листу Друштва 7. маја 2022. године. За послове припреме и штампу часописа *Музеји 9* узете су три понуде, а затим је склопљен Уговор о сарадњи са *Атељеом Јуреш* из Чачка (бр. 78 од 30.11.2022.). На овим пословима је била ангажована председница Друштва. Финансијска средства за послове на припреми часописа обезбедило је Министарство културе и информисања у оквиру пројекта.

3) У 2022. години публикована је и брошура *Традиција вашара у Србији* у оквиру истоименог пројекта Етнолошке секције МДС.

Активност секција

У оквиру пројекта *Допринос Музејског друштва Србије унапређењу музејске праксе у Србији*, активност су имале:

- ~ Секције музејских педагога која је имала представника на Конференцији *Школе и музеји у Конфу* (април 2022.) и стручном скупу у Задру (септембар 2022.).
- ~ Секција историчара уметности организовала је стручни скуп *Бити кустос*, који је у децембру одржан у Галерији Магице српске у Новом Саду.
- ~ Секција музејских библиотекара и књижничара је организовала акредитовани семинар у Београду.
- ~ Етнолошка секција је имала самостални пројекат *Традиција вашара у Србији*. У оквиру пројекта приређена је изложба у Народном музеју у Чачку (децембар 2022.) За потребе изложбе штампани су постери различитих величина, урађена монтажа видео–материјала, позивнице и брошура.

Све активности секција видљиве су у њиховим годишњим извештајима за 2022. годину.

Поверени послови

МДС као репрезентативно удружење у култури обавља и одређене активности из сектора тзв. Поверених послова. Ови послови се обављају уз консултације са Одељењем за креативне индустрије и савремено стваралаштво Министарства културе и информисања. За ове активности Друштво добија наменска средства која се тако

и користе, па се њима плаћају рачуноводствене услуге (Друштво је склопило уговор са књиговодственом агенцијом *Anves 014 d.o.o. Valjevo*, која води све пословне књиге и сачињава финансијски извештај МДС у складу са Законом).

Свим заинтересованим за могућност добијања статуса самосталног стручњака у култури дате су детаљне информације и прослеђиван *Правилник* по којем се статус стиче. Међутим, ниједан заинтересовани није доставио неопходну документацију коју би Статусна комисија могла да разматра, па се она није физички састајала. Зато је део планираних средстава за рад враћен у Буџет РС. Током године МДС није имало ниједан предмет за разматрање статуса самосталног стручњака у култури, па нам нису биле неопходне услуге адвоката и зато су средства опредељена за овај посао враћена у Буџет РС.

Заједничка Комисија Музејско друштво Србије и Национални комитет ИКОМ Србија након објављивања *Јавног позива за достављање образложеног предлога за доделу признања за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина* (од 10. новембра до 09. децембра 2022.) обавила је увид у све предлоге и доставила Извештај Министарству културе, предлажући др Јасну Јованов, Драгана Драшкића и Радивоја Бојовића за ово национално признање.³

Током године МДС је водило преписку са другим репрезентативним удружењима у култури, а тицала су се предлога за побољшање положаја слободних уметника и стручњака у култури (повластица за јавни превоз), као и проблема отварања подручја у Трезору за потребе сваког пројекта који се финансира од стране Буџета. С тим у вези удружења су организовала и потписивање заједничке петиције која је прослеђена управи Трезора у Министарству финансија.

Остале активности

Током 2022. године институционална сарадња је остварена са Народним музејем у Лесковцу у организовању Свечане скупштине, Народним музејем Србије за давање Мишљења при аплицирању на Конкурс Министарства, уступање простора за састанак ИО, а заједнички смо били и домаћини коллегиницама из Словенског музејског друштва. Сарађивали смо и са Етнографским музејем у Београду који нам је уступио простор за одржавање радне седнице Скупштине 8. априла 2022. године и Народним музејем Ваљево који нам помаже у пружању услуга

³ Током припреме ове Скупштине објављен је резултат Комисије Министарства културе, па је наш кандидат Драган Драшковић један од добитника овог признања.

умножавања и скенирања разноврсног материјала (уговора, извештаја) а финансијски је подржао путне трошкове председнице Друштва за неколико одлазака у Београд и боравак на стручном скупу у Копрју.

У децембру 2022. године објављен је Позив за слање предлога за награду *Михаило Валтровић* за 2021. годину.

МДС је имало преписку са чланом Музејског савета Дарком Деспотовићем који је заједнички представник струковних удружења у служби заштите културног наслеђа. Тражили смо од њега да нас извести о активностима Савета у 2022. години.

Током године редовно су постављане информације на сајт и фејсбук профил Друштва, на чему су били ангажовани Агенција Приступ, чланица ИО Ивана Ђирић и председница Друштва.

Чланство

Током 2022. године приступило се штампању нових чланских картица, а радило се и на ажурирању базе приступница.

Индивидуалну чланарину је платио 151 члан, а институционалну 13 установа. То је много већи број чланова него у 2021. години, а Друштву је приступило већи број млађих музеалаца. Увећање броја чланова и повећање годишње чланарине у 2022. години, резултирало је приливом сопствених средстава од 197.400,00 динара.

Финансирање МДС

Током 2022. године Музејско друштво Србије је у већој мери било финансирано средствима Министарства културе и информисања РС кроз два пројекта:

- ~ *Допринос Музејског друштва Србије унапређењу музејске праксе у Србији* у износу од 450.000,00 динара и
- ~ *Традиција ваџара у Србији* у износу од 500.000,00, али
- ~ средствима за поверене послове 200.000,00 динара.

Сопствена средства су током 2022. године трошена су за поштанске трошкове, путни трошак председнице Друштва на релацији Ваљево – Београд, али и за потребе пројекта *Допринос Музејског друштва Србије унапређењу музејске праксе у Србији* (у износу од 124.989,00 допуњене су активности овог пројекта: путни трошкови за рад Комисије за награде и признања, стручне скупове секција, ручак за свечану Скупштину). Све ово је видљиво у Извештају Надзорног одбора о пословању МДС у 2022. години.

Музејско друштво Србије је било отворено за предлоге свих наших чланова, а у циљу јачања рада Друштва што подразумева сарадњу музејских стручњака и институција, успостављање размена знања и сарадњу на заједничким пројектима, али и сарадњу са другим институцијама, удружењима и Министарством културе.

Ваљево, фебруар 2023.

Извештај урадила
Гордана Пајић,
председница МДС

ИЗВЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ МУЗЕЈСКОГ ДРУШТВА СРБИЈЕ У 2022. ГОДИНИ

У складу са чланом 40. Статута Музејског друштва Србије и чланом 1. Пословника о раду Надзорног одбора Музејског друштва Србије 28. фебруара 2023. године започете су активности на прикупљању података и финансијске документације ради израде финансијског извештаја о пословању Музејског друштва Србије у 2022. години. Активности су окончане до 5. марта 2023. године. Обављени су контакти са Горданом Пајић, председницом МДС.

Израда извештаја обухватила је два рачуна, редовни и буџетски. Прегледана је достављена документација:

- ~ Извештај о реализованим пројектима упућеним Министарству културе (пројекти: 1. 450.000,00 редовна активност Друштва, 2. 200.000,00 поверени послови, 3. 500.000,00 Традиција вашара у Србији)
- ~ Изводи о стању на оба рачуна, Финансијски извештај Музејског друштва Србије за 2022. годину (Биланс стања, Биланс успеха, Статистички извештај) које је агенција Anves 014 d.o.o. упутила Агенцији за привредне регистре, са прегледом расхода и прихода за Музејско друштво Србије на дан 31.12.2022. године.

На основу прегледане документације констатовано је следеће:

- ~ Активности Музејског друштва Србије спровођене су у складу са важећим законским прописима и процедурама;
- ~ Финансијски извештај Музејског друштва Србије за 2022. годину достављен је у складу са прописима у законском року Агенцији за привредне регистре;

Музејско друштво Србије је у 2022. години пословало је са мањком, тј. мањак приходом над расходима у износу 24.776,95 динара.

На основу напред изреченог, предлаже се да Скупштина Музејског друштва Србије донесе *ОДЛУКУ о усвајању Извештаја о финансијском пословању Музејског друштва Србије у 2022. години.*

др Татјана Бугарски,
председник Надзорног одбора МДС

**Преглед расхода и прихода Музејског друштва Србије
за 2022. годину**

Текући рачун редован 250—0000001865091—78

Стање на текућем рачуну 01.01.2022.	129.557,28
Приходи од чланарина	197.400,00

Расположива средства **326.957,28**

Трошкови провизије банке	8.436,00
Путни трошкови	41.340,16
(за чланове ИО и Комисије за награде)	
АПР ТАКСА	550,00
АПР СТАТУТ	4.200,00
Intech doo	7.680,00
(ГОДИШЊИ ДОМЕТ ЗА САЈТ)	
Цвећара Флора Лесковац	5.000,00
Слога сервис	900,00
Атеље Јуреш Чачак	7.200,00
Репрезентација (готовински рачун)	5.483,92
ТО Лебане	39.880,00
Кетеринг Нови Сад	30.000,00
Агенција Приступ (одржавање сајта)	20.000,00
Ауторски хонорари са порезом	37.484,87
Материјални трошкови	14.022,00
(поштанске услуге и аутобуске карте)	

Укупни трошкови:	222.176,95
Стање на текућем рачуну 31.12.2022.	104.780,33
Мањак прихода над расходима у 2022. је	24.776,95

У Ваљеву, 27.2.2023.

**Преглед расхода и прихода Музејског друштва Србије
за 2022. годину**

Текући рачун буџетски 840 – 0000016532763–73

Стање на текућем рачуну на дан 01.01.2022.	52,85
Приходи од донација по пројекту	1.150.000,00
Повраћај средстава	130.000,00

Расположива средства **1.020.052,85**

Трошкови провизија банке	170,40
Уметничка радионица Кузман	54.000,00
(плакете за Валтровићеву награду)	
Деметер – гравирање плакета	7.500,00
Штампа – Билтен бр. 14 (припрема и штампа)	49.800,00
Путни трошкови	31.894,00
Књиговодствене услуге	50.000,00
Припрема и штампа Музеји 9	167.000,00
Атеље Ивкојић	39.250,00
Занатско филмска заједница Нови Сад	30.000,00
Услуге лектора (за пројекат Вашари).....	40.000,00
Графика Јуреш (за пројекат Вашари)	430.000,00
Хонорари (ИУ)	30.000,00
Хонорари	20.000,00
Хонорари (за Часопис)	70.329,75
Укупно трошкови:	1.019.944,15

Стање на текућем рачуну 31.12.2022. износи 108.70 динара.

У Ваљеву, 27.2.2023.

Вишак прихода над расходима у 2022. је **55,85 динара.**

Збир оба рачуна (Остварен вишак расхода над приходима) је
24.721,10 динара.

Музејско друштво Србије
Надзорни одбор
6.3.2023.

ИЗВЕШТАЈ О ЕЛЕКТРОНСКОЈ СЕДНИЦИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА МДС

Члановима Надзорног одбора Музејског друштва Србије достављена је 27. фебруара 2023. потребна документација за израду Извештаја о финансијском пословању Музејског друштва Србије у 2022. години. Чланови Надзорног одбора су: Ивана Ђирјаковић, Горан Васић и Татјана Бугарски (председник НО).

На електронским седницама НО које су одржане у периоду од 27. фебруара до 5. марта спровођене су активности на изради извештаја. Обављени су и контакти са Горданом Пајић, председницом МДС. Извештај је усвојен 6. марта и прослеђује се Музејском друштву Србије.

Председник НО МДС
др Татјана Бугарски

Извештај о раду Суда части МДС од априла 2022. до марта 2023.

Након оставке члана Суда части Александра Милетића, за новог члана изабрана је колегиница Ивана Груден Милентијевић, а Суд је наставио да ради у трочланом саставу (Илић, Груден, Дергенц).

Комисија Суда части донела је 11.3.2022. Мишљење о предмету (Предмет: Пријава Суду части Музејског друштва Србије против Фондације Мира Бртка због неовлашћеног коришћења (крађе) података из публикације Сузана Вуксановић, *Мира Бртка: Нестабилне равнотеже, Музеј савремене уметности Војводине, 2012*), а по пријави музејске саветнице мр Сузане Вуксановић. У наставку овог Извештаја и *Мишљење* о овом предмету.

Суд части је 26.4.2022. примио пријаву Оливере Делић, музејског саветника, Музеј Срема, Сремска Митровица.

Предмет: Повреда ауторских и моралних права Оливере Делић, музејског саветника, од стране управе Казнено–поправног завода у Сремској Митровици приликом организовања изложбе *Историјска улога Казнено–поправног завода и страдање Срба у периоду два светска рата*. Повреда ауторских и моралних права односи се на најважнији сегмент Првог светског рата, тј. страдање војника и цивила Краљевине Србије у сабирном логору. Изложба је отворена децембра 2019. године, а поступак недозвољеног коришћења интелектуалне својине траје и данас.

У периоду од 26. априла до 26. маја 2022. године Суд је од колегинице Оливере Делић примио доказни материјал приложен путем четрнаест мејлова. У току је рад на обимном материјалу и приложеној документацији. Суд части ће у наредном периоду донети мишљење о пријављеном случају.

Београд, 2.3.2023. године

Јелена Дергенц,
председница Суда части за период за који се Извештај подноси

МИШЉЕЊЕ КОМИСИЈЕ СУДА ЧАСТИ ПО ПРИЈАВИ МУЗЕЈСКЕ САВЕТНИЦЕ МР СУЗАНЕ ВУКСАНОВИЋ

Предмет: Пријава Суду части Музејског друштва Србије против Фондације Мира Бртка због неовлашћеног коришћења (крађе) података из публикације Сузана Вуксановић, *Мира Бртка: Нестабилне равнотеже, Музеј савремене уметности Војводине, 2012.*

Уз пријаву суд достављена и три прилога преписке између колегинице Сузана Вуксановић и Фондације.

У Пријави коју је колегиница Вуксановић упутила Суду части указује се на случај повреде и грубог кршења ауторских права, а које се односе на преузимање таксативно наведених интегралних делова каталога С. Вуксановић из 2012. (пун назив у опису предмета) од стране аутора каталога *Мира Бртка: Рефлексије*, објављеног поводом истоимене изложбе која је одржана у Музеју града Београда (17.4. до 10.5.2021), издавача Фондација Мира Бртка (за издавача Јозеф Клањик, уредници: Мирослав Родић, Иван Митић).

Како се ради о фактографским деловима као што су *Биографије, списак Самосталних и Групних изложби (избор), Награде и признања, Признања и дипломе, Радови у јавним збиркама и приватним колекцијама, Скулптуре постављене у јавном простору, Рад на филму*, као и *Библиографија (избор до 3.10.2012)* Мире Бртке, а који су настали као резултат интензивног вишемесечног истраживачког рада, лако је уочити преузете делове, као и разлике у складу са временском дистанцом која постоји између објављивања ова два каталога.

С обзиром да, према наводима мр Вуксановић, од ње као аутора, као ни од МСУВ као издавача Каталога, није ни у каквој форми затражена сагласност за наведена преузимања, овај случај сматрамо грубим кршењем ауторских права које подлеже **Закону о кршењу ауторских и сродних права (Sl. Glasnik RS, br.104/2009, 99/2011, 119/20212, 29/2016 – odluka US i 66/2019), члан 2**, и најоштрије осуђујемо овај крајње неколегјалан, непрофесионалан и, надасве, неетички поступак аутора и издавача каталога *Мира Бртка: Рефлексије (2021)*.

Београд, 11.3.2022

Суд части:

Јелица Илић, члан

Александар Милетић, члан

Јелена Дергенц, председник

Извештај Комисије за доделу награда и признања Музејског друштва Србије у 2022. години

Комисија за доделу награда и признања Музејског друштва Србије током 2022. радила је у следећем саставу: Немања Карапанџић, Мина Дармановић, Катарина Митровић, Марина Влаисављевић, Јулка Маринковић, Сузана Новчић и Чарна Милинковић.

Дана 15. априла 2022. године у Музеју Војводине у Новом Саду одржан је састанак Комисије за доделу награда и признања МДС—а. Комисији је присуствовала већина чланова: Немања Карапанџић, Мина Дармановић, Катарина Митровић, Марина Влаисављевић, Сузана Новчић и Чарна Милинковић. Свој оправдани изостанак је потврдила Јулка Маринковић. По Члану 3. Пословника о раду комисије за доделу награда и признања, седници присуствује више од половине чланова, те је гласање могло бити обављено.

До 31. марта 2022. године пристигла је двадесет и једна пријава. Одлуке о награди за све категорије, након петосатног већања, донете су већином гласова или једногласно. Том приликом сачињен је записник, као и образложење, које је прочитано 18. маја 2022. на свечаној скупштини у Народном музеју у Лесковцу.

*Председник Комисије
за доделу награда и признања МДС*
Чарна Милинковић

У Новом Саду, 18. 1. 2023.

Извештај Секције музејских педагога о раду у 2022. години

1. Конференција „Школе/вртићи и музеји/галерије“

Сарадња са организацијом EDUCA Izobraževanje на организацији конференције настављена је и прошле године. Секција музејских педагога је била партнер у организацији, Драган Киурски пленарни излагач, а председница Музејског друштва Србије Гордана Пајић учесница конференције. Конференција је одржана у Копру 22. и 23. априла.

2. Писање чланака за часопис Музеји

Седам чланова Секције музејских педагога је написало чланак о музејској едукацији са конференције „Музејски посетилац: гост, партнер, пријатељ“ одржане у Градском музеју Сомбор крајем 2021. године. Текстови ће изаћи као посебна целина у броју 9 часописа *Музеји* почетком текуће године.

3. Конференција у Задру

Драгана Латинчић, виши кустос едукатор Музеја града Београда, члан Секције музејских педагога и члан Уређивачког одбора МДС, учествовала је постер излагањем на Скупу музејских педагога Хрватске с међународним учешћем у Задру од 21. до 24. септембра.

Кикинда, фебруар 2023.

Извештај урадио:
Драган Киурски
Председник секције

Извештај Секције историчара уметности о раду у 2022. години

Током 2022. године, Секција историчара уметности организовала је 8. априла 2022. године радни састанак Секције у просторијама Музеја науке и технике у Београду. На састанку је било присутно 20 колегиница и колега из музеја из целе Србије. Састанак су водиле Ада Влајић, секретарка Секције и Ивана Арађан, председница Секције. На састанку су се разматрале различите проблемске теме из области музеолошке делатности. Присутни су били обавештени да је предлог

о организовању стручног скупа *Бити кустос 2* интегрисан у заједнички конкурс МДС који је упућен Министарству културе Републике Србије.

У периоду септембар—децембар 2022. активно се радило на организацији скупа, позивању излагача, и свим неопходним припремама. Стручни скуп под називом *Бити кустос: приступи у излагању и презентацији збирки у светлу савремене музејске праксе* одржан је у понедељак, 5. децембра 2022. године у Галерији Матице српске у Новом Саду у организацији Секције историчара уметности Музејског друштва Србије. Скуп је свечано отворила др Тијана Палковљевић Бугарски, управница Галерије Матице српске, а присутнима су се обратиле и Ивана Арађан, виши кустос Народног музеја Зрењанин и председница Секције историчара уметности и Гордана Пајић, председница Музејског друштва Србије. На скупу су своје струковне и пројектне резултате изложили Милена Милошевић Мицић, музејска саветница Завичајног музеја Књажевац, др Ивана Башичевић Антић, директорка Музеја наивне и маргиналне уметности, мр Сузана Вуксановић, музејска саветница Музеја савремене уметности Војводине и др Ана Ереш, научна сарадница Филозофског факултета у Београду, др Драгана Ковачић, музејска саветница Народног музеја Србије, Оливера Скоко, виша кустоскиња Народног музеја Зрењанин и ауторски тим који чине Јелена Огњановић, виша кустоскиња и програмска директорка Галерије Матице српске и Лука Кулић, виши конзерватор ове установе. Након излагања, присутне колегинице и колеге кроз изложбу „Урош Предић – живот посвећен лепоти и уметности“ спровеле су др Снежана Мишић, коауторка изложбе, и Јелена Огњановић, виша кустоскиња Галерије Матице српске.

Београд, фебруар 2023.

Извештај урадиле:

Ада Влајић, *секретарка Секције*

Ивана Арађан, *председница Секције*

Извештај Секција ПРИМА о раду у 2022. години

Током претходне године, од др Љубише Васиљевића сам добила контакт мејлове свих чланова ПРИМА секције, тј. колега који су се током претходних година њему обратили са жељом да буду у секцији. На листи су биле 24 особе, неке од њих са по два контакт мејла. Послала сам писмо мејлом на све адресе са молбом да ми се јаве сви који желе

да остану активни у секцији. На позив су се јавиле следеће колеге: Милена Видосављевић, кустос (ради у Служби за односа с јавношћу у Музеју науке и технике), Сања Врзић, виши кустос (организатор музејских активности у Народном музеју Зрењанин), Александра Савић (Природњачки музеј), Ненад Бељинац (Одељење за комуникације, Историјски музеј Србије), Ивана Лепотић (документариста, Завичајни музеј Рума), Бранкица Ђурчић (кустоскиња историчарка уметности, организаторка музејских активности, Градски музеј Сомбор) и Љубиша Васиљевић. Дакле, секција ПРИМА тренутно броји 8 чланова, укључујући мене.

Са колегама сам договорила да пошаљу своје фотографије и кратке биографије како бисмо их поставили на сајт Музејског друштва Србије. Сматрали смо да би ово допринело видљивости секције и евентуалном ангажовању и осталих чланова друштва који можда оклевају да нам се придруже. Своје кратке биографије са фотографијом послали су: Бранкица Ђурчић, Ненад Бељинац, Милена Видосављевић, Ивана Лепотић и Љубиша Васиљевић. Ових пет и моју биографију би требало у наредном периоду поставити на страницу Друштва која је посвећена нашој секцији.

Током онлајн састанака размотрили смо неке идеје и стратегије које би допринеле видљивости секције, а и Музејског друштва у целини. Сложили смо се да све занимљивости и вести из струке делимо путем друштвених мрежа које су већ неко време активне (портал [academia.edu](https://independent.academia.edu/MuzejskodrustvoSrbije) <https://independent.academia.edu/MuzejskodrustvoSrbije> и страница facebook <https://www.facebook.com/mdsrbija>). Договорили смо се да активније промовишемо пројекте од значаја за културни сектор на којима радимо, као и да прослеђујемо члановима Друштва позиве за конференције и публиковање радова.

У Београду, 25.2.2023.

Извештај урадила:
др **Ивана Ђирић**,
председница ПРИМА секције,
виши кустос & библиотекар
Музеј Николе Тесле
Крунска 51, Београд

Извештај Секције музејских библиотекара и књижничара о раду у 2022. години

Свој рад Секција музејских библиотекара и књижничара у претходној години започела је 8. априла 2022. године, када је одржан састанак у Специјалној библиотеци Етнографског музеја у Београду. На састанку је дотадашња председница Секције, Бојана Петраш, изгласана да остане и даље на тој функцији, а за секретара је изабрана Јелена Пушица, библиотекар из Специјалне библиотеке Етнографског музеја у Београду.

На иницијативу председнице Секције, а у консултацији са члановима, 2. новембра 2022. године организован је и један акредитовани стручни семинар у Специјалној библиотеци Етнографског музеја у Београду. Ради се о предавању и радионици „Библиотеке које људи желе: *design thinking* методологија” које је одржала Милица Матијевић, дипломирани библиотекар саветник у библиотеци „Димитрије Туцовић“ у Лазаревцу. Петнаест полазника семинара прошло је кроз теоријски и практични део радионице, а по завршетку су додељене потврде о завршеном акредитованом програму.

У сарадњи са колегиницом и секретарком Секције Јеленом Пушицом из Етнографског музеја у Београду, председница Секције Бојана Петраш учествовала је на постер—сесији и имала презентацију на 19. Конференцији Библиотекарског друштва Србије „Удруживање, повезивање и умрежавање библиотекара”, 15. децембра 2022. године у Народној библиотеци Србије. Презентован је рад Секције библиотекара и књижничара Музејског друштва Србије, а кроз плакат и презентацију истакнут је и значај специјалних музејских библиотека и сручњака који у њима раде.

Редовна комуникација са члановима обављана је телефонски или електронски, а чланови Секције током године обавештавани су о дешавањима из области библиотечко—информационе делатности, као и активностима Музејског друштва Србије. Секција је давала своје предлоге за изборна тела МДС и учествовала у раду Друштва. Објављивани су стручни радови, организоване су изложбе, промоције књига, праћена стручна предавања и конференције, а обављане су и редовне активности у оквиру својих радних места.

Поједини чланови Секције учествовали су у раду Библиотекарског друштва Србије, као и на следећим дешавањима:

- ~ 28. март 2022. – Webinar: Global communications and audiences: Propaganda, fake news & AI censorship;
- ~ 30. март 2022. – Datathon: Understanding and mapping digital

- museum audiences;
- ~ 20. април 2022. – Стручна конференција „Млади и наслеђе – традиција и будућност у прекограничном подручју”, Скупштина Војводине у Новом Саду;
 - ~ 11. јун 2022. – Семинар „ПР и маркетинг у уметности и култури” у организацији Асоцијације Независне културне сцене Србије, у оквиру пројекта „Родна равноправност рађа културну разноликост”;
 - ~ 26. септембар 2022. године – Вебинар „Друштвене мреже и библиотеке”, у организацији Библиотекарског друштва Србије;
 - ~ 27. октобар 2022. године – Форум Библиотекарског друштва Србије на тему *Секције и комисије БДС: потребе и могућности стручног удруживања и повезивања*, одржан у сали *Борислав Пекић* Београдског сајма, за време 65. Међународног сајма књига.
 - ~ 5. децембар 2022. године – стручни скуп и отварање изложбе „Рукописне књиге у библиотекама Фрушкогорских манастира”, Изложбени салон Историјског архива Зрењанин;
 - ~ 14, 15. и 16. децембар 2022. године – 19. конференција Библиотекарског друштва Србије „Удруживање, повезивање и умрежавање библиотекара”, у Народној библиотеци Србије.

Зрењанин 17. фебруар 2023.

Извештај урадила:

Бојана Петраш

виши дипломирани библиотекар

председница Секције музејских библиотекара и књижничара МДС

Извештај Етнолошке секције о раду у 2022. години

Рад Етнолошке секције Музејског друштва Србије у 2022. години био је усмерен на реализацију прве заједничке изложбе, под називом *Традиција вашара у Србији*. Секција је на Конкурсу Министарства културе РС за област музејског наслеђа у 2022. години добила финансијска средства за реализацију овог пројекта. Током године одржана су два радна састанка ауторског тима и сарадника на изложби (10. јуна у Музеју Војводине у Новом Саду и 20. септембра у Етнографском музеју у Београда), а комуникација се перманентно водила електронским путем.

У реализацији изложбе *Традиција вашара у Србији* учествовало је 24 етнолога запослена у музејским институцијама, и то кроз дефинисање

концепта, избор фотографија и другог виузелног материјала и грађе, као и приређивањем пратећих текстова. У претходним фазама пројекта створена је јединствена база податка која садржи културно—историјску и етнографску грађу везану за феномен вашара и сабора са простора читаве Србије. Део овог вредног материјала, који потиче из 18 музејских институција, репродукован је на изложби. За потребе изложбе урађен је пратећи видео—материјал у трајању од 16 минута, који садржи инсерте из играних и документарних филмских оставарења, а који садрже мотив вашара.

Својим концептом, уз коришћење богатог илустративног материјала и пригодних текстова, изложба *Традиција вашара у Србији* је са успехом презентовала вишефункционалност, шири друштвени контекст настанка, развоја и трансформације вашарских манифестација. Тиме су испуњене мисија и визија пројекта, а то су документовање и презентовање вашара као друштвеног феномена дугог трајања, њиховог присуство на читавом простору Републике Србије и то кроз привредни, друштвени и религијски контекст. Такође, овим пројектом Етнолошка секција МДС—а промовисала је важност умрежавања стручњака, као и идеју заједничког рада у области истраживања, заштите и презентације културног наслеђа

Изложба је премијерно отворена 14. децембра 2022. године у Народном музеју Чачак, док је за 2023. годину планирано њено гостовање у дванаест музејских институција у Србији.

У Новом Саду, 28. фебруар 2023.

Извештај урадила:
Ивана Јовановић Гудурић, председница

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СЕКЦИЈЕ ИСТОРИЧАРА

за март 2022—март 2023. годину

На изборној скупштини одржаној дана 15.11.2021. године у биоскопској сали Музеја Југославије, руководство секције са председником и секретаром добило је нови мандат.

Крајем јануара 2022. године музејски саветник историчар Дарко Жарић послао је пројекат Министарству културе и информисања Републике Србије „*110 година од мобилизације Гвозденог пука у ослободилачким ратовима Србије 1912–1918. године*“ који је одобрен у мају 2022. године у износу од 3.026.000 динара, колико је и тражено. У оквиру

овог пројекта реализована је манифестација која је трајала шест дана испред спомен—собе споменика и спомен—парка који су посвећени Гвозденом пуку, а у којој су учествовали и поједини чланови секције историчара МДС. Учесће су узели и највиши државни функционери Републике Србије предвођени председником Скупштине Републике Србије др Владимиром Орлићем дана 7. октобра у спомен—парку испред споменика Гвозденом пуку. Пројекат је остварен и више од планираног јер смо у програму имали и догађаје који нису планирани. Укупно је у програму манифестације учествовало 425 људи, а евидентирано је укупно 1.724 посетилаца.

У програму манифестације у организацији Народног музеја Топлице, САНУ огранак у Нишу и МДС — Секција историчара организован је Научни скуп са међународним учешћем „110. година од мобилизације Гвозденог пука 1912. године – српска војска у историји и традицији“ у периоду од 7.10. до 9.10. 2022. у Народног музеју Топлице. У раду скупа учествовало је 22 историчара са Филозофског факултета у Нишу, Филозофског факултета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Војног архива Министарства одбране, Педагошког факултета у Сомбору, Народног музеја Ниш, Народног музеја Крушевац, Народног музеја Ваљево, Народног музеја Зајечар, Завичајног музеја Јагодина, Завичајног музеја у Жупском Александровцу и историчара из Прокупља, Београда, Ниша и из Берана (Република Црна Гора). Од чланова МДС (Секције историчара) учествовало је 13 чланова — историчара са рефератима: Дарко Жарић и Маја Димић из Прокупља, др Владимир Кривошејев из Ваљева, Душко Грбовић из Јагодине, Марина Влаисављевић, Иван Митић, Ивана Груден Миленковић, Бојана Миленковић и Небојша Озимић из Ниша, Иван Брборић из Жупског Александровца, Сања Рutiћ Воротовић и Богдан Вучковић из Крушевца и Јелица Илић из Зајечара. У Организационом одбору од 11 историчара, поред Дарка Жарића који је био председник одбора, били су музеалци др Душица Бојић, директор Историјског музеја Србије, Горан Васић из Крушевца и Маја Димић из Прокупља. На скупу је изложено 18 реферата. Након рецензије радова и припреме, извршено је штампање Зборника са овог скупа. Научни скуп пратило је 110 слушаоца.

У фебруару 2023. године послат је Министарству културе Републике Србије пројекат Национални научни скуп са међународним учешћем „Дубровачка колонија у Прокупљу“. Организатори скупа били би Народног музеј Топлице, САНУ — огранак у Нишу и МДС — секција историчара.

Рад секције историчара у 2023. и 2024. години састојао би се поред учешћа у поменутом пројекту (ако буде одобрен), у организовању историјских трибина у сарадњи са музејима у Србији и у присуствовању на државним церемонијама која организује Влада Републике Србије у вези са 110 година од Другог балканског рата. Такође, у плану је да се уради, а у току је припрема и израда пројекта „Попис свих жртава у Србији у 20. веку“. Пројекат би био послат Министарству културе и информисања Републике Србије, Влади Републике Србије и председнику Републике Србије, од којих би се тражила финансијска и свака друга подршка. Реализација пројекта одвијала би се у три годишње фазе.

Прокупље, 5. март 2023.

Дарко Жарић, *председник Секције историчара*

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ УРЕЂИВАЧКОГ ОДБОРА ЧАСОПИСА МУЗЕЈИ

Уређивачки одбор часописа *Музеји* који је изабран на Изборној Скупштини новембра 2021. године, конституисан је на електронском састанку од 19. до 22. априла 2022. године. На састанку је договорено да председник УО буде др Љубиша Васиљевић, а секретар Драгана Латинчић. Следећи корак у раду УО био је договор о објављивању Позива за слање радова и Упутства за ауторе на чему су посебно биле ангажоване секретар УО и чланица др Ивана Тирић. Позив и Упутство постављени су на сајт и послати на мејл листу Друштва 7. маја 2022. године. Међусобна активност чланова УО настављена је кроз мејл преписку.

Девети број нове серије часописа *Музеји* припремљен током 2022. године. Подразумевао је комуникацију са ауторима, рецензентима, преводиоцима и лектором. Посебно скрећемо пажњу да је, четврту годину узастопно, обезбеђен континуитет публикација *Музеја*, што до сада није био случај. Поменути континуитет излажења часописа, уз његову појачану видљивост и препознатљивост, као и увршћивање на *Листу категоризованих часописа чији су издавачи из Републике Србије* представљају стратешке планове према којима је усмерен развој *Музеја*. Реализација часописа, као и претходних година, остварена је уз финансијску подршку Министарства културе и информисања Републике Србије, као и мањим финансијским средствима Друштва.

Нови број часописа *Музеји* представља стручној и широј публици четрнаест текстова и четири приказа, припремљених од стране аутора

из Србије, Црне Горе и Хрватске. Радови су посвећени темама из области археологије, музејске документације, етнологије, искустава везаних за развој збирки и кустоске праксе у природњачким и техничким музејима, конзервације, савремених приступа заштити споменика културе, музејске педагогије и едукације, презентације музеја и нових изложбених простора, као и разноврсних пројеката.

Верујемо да је реализован квалитетан број часописа и, у складу са видљивом узлазном путањом у његовом развоју, очекујемо да и наредни, јубиларни број нове серије *Музеја*, оствари додатни квалитетни искорак у смислу доприноса проучавању и презентацији музеологије и заштите културне баштине. На овом путу неопходно је остварити додатну сарадњу са колегама различитих профила уједињених у остварењу општег заједничког циља.

У име Уређивачког одбора захвалио бих се свим сарадницима у реализацији часописа, а лично (верујући да делим мишљење са осталим колегама) посебно бих упутио изразе поштовања дизајнеру Зорану Јурешу (*Атеље Јуреш*) на великом разумевању и кооперативности исказаним приликом процеса припреме и штампања *Музеја*.

др Љубиша Васиљевић,
председник Уређивачког одбора часописа Музеја

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СТАТУСНЕ КОМИСИЈЕ МУЗЕЈСКОГ ДРУШТВА СРБИЈЕ за период 2019 – 2022. године

Статусна комисија Музејског друштва Србије именована је Одлуком Скупштине МДС 17. маја 2019. (Чачак), а на основу Решења о утврђивању статуса репрезентативног удружења у култури (*Службени гласник Републике Србије бр. 15/19*) као и свих пратећих законских и подзаконских аката (Закон о култури, Статута МДС, Правилника о ближим условима, мерилима и критеријумима...Службени гласник РС бр. 9/2017, Упутства за рад и примену Правилника...)

Како је Статусна комисија први пут била именована, било је неопходно приступити одређеним припремама за њен даљи рад, упознати се детаљно са донетим и усвојеним *Правилником о ближим условима, мерилима и критеријумима, као и поступку по захтевима лица ...МКИ, пратећим Упутством за примену Правилника...* Напомињемо да су чланови Статусне комисије због ситуације која нас је пратила више од две године у међусобној комуникацији (електронском поштом, телефоном).

Суочавајући се са новим изазовима, Статусна комисија и МДС (доделом стручних звања особама ван радног односа) била је на почетку свог рада. Учињен је почетни корак и Комисија је добила припремљен и сачињен *Правилник о раду Статусне комисије* МДС (припремио је адвокат МДС) за коју напомињено да се увек стручно и професионално одазвала да помогне и разјасни поједине дилеме, питања, нелогичности, да да препоруке за даљи рад. Уследила је електронска Скупштина МДС, на којој је било неопходно да се усвоји понуђени *Правилник о раду Статусне комисије*... (напомињемо да је он већином гласова тада и усвојен), иако је током одржавања Скупштине Статусна комисија јединствено реаговала и препоручила да се не усвоји, јер је у предложеном облику неприменљив. Али, сам поступак неусвајања *Правилник о раду Статусне комисије* достављеног је недовољно припремљен и закаснео. Како по важећем Статуту МДС, сва радна тела и комисије раде према пословнику који усвоји Скупштина, па је аналогно томе да Скупштина МДС донесе и Пословник о раду Статусне комисије као технички акт. Како су се испољила различита мишљења и став, да ли је потребно да се сачини и усвоји *Пословник о раду* или *Правилник о раду Статусне комисије*, за правилност рада консултовали смо се са матичним – Министарством МКИ, (током јануара и фебруара 2021/22. год.) које нас је упутило на неопходност доношења и усвајања *Пословника о раду Статусне комисије* МДС. Истовремено, кроз међусобну комуникацију са МКИ – Статусна комисија је била јединственог става (као и већина чланова МДС) да су предложени и усвојени критеријуми за поступак утврђивања статуса самосталног стручњака у култури, изразито високо постављени и захтевни, и да ће се тешко неко по њима јавити. Важно је напоменути да је наведена преписка чланова Статусне комисије, била доступна и прослеђена председници МДС, као и адвокатици.

Договорено је: да се на некој од следећих Скупштина МДС, како предстоји поступак измена и допуна Статута МДС (обавезно унесе и постојање Статусне комисије МДС) као и донесе и усвоји *Пословник о раду Статусне комисије* МДС.

Напомињемо, да свесни високо постављених услова, мерилима и критеријумима као и поступка по захтевима лица за утврђивање статуса лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе, регулисано донетим и усвојеним *Правилником о раду Статусне комисије* од стране МКИ, обавили смо више консултација и разговора са члановима МДС, као и НК ИКОМ–а, и истичемо, а и указујемо на недвосмислено јединствен заједнички исказани СТАВ да је неопходно да се приступи изменама, допунама наведеног Правилника,

уколико се жели да он и заживи.

Напомињемо и да се у протеклом периоду Статусној комисији МДС ниједно лице није јавило. Била су само два телефонска позива заинтересованости како би се упутили и упознали са текстом *Правилника о раду Статусне*, али нас више нису контактирала.

Како је и ово била тема за разговор и консултације са МКИ, саветовано је да сачекамо бар годину дана од могуће примене донетог *Правилника* од стране МКИ, па уколико сагледамо тешкоће у његовој примени, (присутне од почетка) њихов предлог је: организовати, припремити и доставити МКИ, као заједнички став МДС и НК ИКОМ—а, са конкретним предлозима.

Како предстоји нови сазив Статусне комисије МДС, почетни обавезни кораци су:

- ~ Припрема и усвајање *Пословника о раду Статусне комисије* Музејског друштва Србије;
- ~ Организована и стручна припрема на нивоу Музејског друштва Србије, текста примедби на *Правилник...* донет од стране МКИ и његову примену у пракси у вези са овом темом, обавезно се повезати и заједнички припремити и наступати са НК ИКОМ—а.

Београд, 6.03.2023.
председник Статусне комисије МДС
Бранислава Јордановић

МУЗЕЈСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ
SERBIAN MUSEUM ASSOCIATION

ПЛАН РАДА МУЗЕЈСКОГ ДРУШТВА СРБИЈЕ
ЗА 2023. ГОДИНУ

Ваљево фебруар 2023. г.

ИО МДС

Активности Музејског друштва Србије (у даљем тексту МДС— Друштво) одвијаће се у складу са Статутом Друштва. Одређене активности започеле су пре редовног усвајања Плана, а пре свега конкурисање са пројектом код Министарства културе и информисања РС. Рад ће и ове године бити условљен финансијским средствима.

Планиране активности током 2023. године су:

1. Организовање три Скупштине

а) **радна седница Скупштине** — ове године организује се у редовном термину у марту месецу. На овој Скупштини ће се пре свега подносити Извештаји о раду Друштва и свих органа и тела у 2022. години и усвојити План рада за 2023. годину.

Поред тога, на Скупштини ће бити потврђен сазив Статусне комисије у следећем четворогодишњем мандату.

На овој Скупштини се могу разматрати и предлози чланова Друштва, а све у циљу ефикаснијег рада нашег струковног удружења.

б) **Свечана седница Скупштине** — МДС на којој се уручује награда *Михаило Валтровић* сваке године се организује у другом музеју у Србији. Планирамо да ове године ову Скупштину организујемо у редовном термину 18. маја на међународни Дан музеја.

МДС на свечаној седници Скупштине уручује награду *Михаило Валтровић* у три категорије, а чини је Диплома и Плакета са ликом Михаила Валтровића. Планирамо да и ове године наставимо сарадњу са дугогодишњим сарадницима Књиговезницом Атеље Ивковић из Новог Сада која нам израђује Дипломе и кутијице за плакете, а плакете се лију у Уметничкој ливници Кузман у Смедереву. Конкурс за награду *Михаило Валтровић* се објављује на сајту МДС и музејском форуму у децембру претходне године (2022), а траје до краја марта. Планирано је да се организовање свечане седнице Скупштине финансира у оквиру пројекта *Унапређење рада Музејског друштва Србије и његових секција*, а која ће се ове године одржати у сарадњи са Народним музејем у Аранђеловцу.

в) **ванредна седница Скупштине** за усвајање нормативних аката Друштва који морају да се ускладе са Статутом. Ова Скупштина би требало да се организује током јесени (октобар), а о њеном тачном месту и времену одржавања ИО ће се договорити са органима и телима и о томе благовремено обавестити чланство.

2. Активности по пројектима⁴

МДС већ годинама конкурише на пројекте Министарства културе и информисања РС и средства се траже за редован рад МДС и његових секција. Та активност је условљена календаром расписивања Конкурса Министарства културе. Друштво је у овој 2023. години конкурисало са следећим пројектом:

а) Унапређење рада Музејског друштва Србије и његових секција
Пројектом се планирају следеће активности:

- ~ Организовање Свечане Скупштине и додела награде *Михаило Валтровић*, (планирани трошкови се односе на набавку плакета, диплома, путне трошкове за чланове Комисије, кетеринг за учеснике Скупштине)
- ~ издавање информативног гласила *Билтен* бр 15, за које ће бити задужена секретар Друштва, а планирани су трошкови за припрему и штампу;
- ~ Издавање часописа *Музеји* бр. 10 подразумева трошкове рада Уређивачког одбора, лектора, преводиоца, прелома текста и штампе;
- ~ Рад Извршног одбора (састанци и одлазак представника на скуп у Копар)
- ~ Секција историчара уметности планира трећи циклус стручног скупа *Бити кустос*, а планирана су средства за хонораре излагача и организатора, пропагандни материјал и кетеринг;
- ~ Секције музејских педагога планира активно учешће на међународним скуповима *Школе и музеји* (Словенија) за које су планирани путни трошкови и ауторски хонорари.
- ~ Редовни састанак ПРИМА секције
- ~ Ажурирање сајта МДС

Укупан буџет овог пројекта је 1.396.000,00 динара.

б) **Стручни скуп библиотекара специјалних библиотека у организацији Секције музејских библиотекара и књижничара МДС—а и Подружнице специјалних библиотека БДС—а: МАЛЕ БИБЛИОТЕКЕ – ВЕЛИКА ДЕЛА**

Секције музејских библиотекара и књижничара сваке године одрже један стручни скуп на ком би разговарали о неким од изазова са којима

⁴ Аплицирање на Конкурс Министарства културе зависи од календара објављивања Конкурса. Пријављивање најчешће буде у време припреме наше Скупштине и тај посао се заврши до њеног заседања. Пошто активности планиране пројектима чине окосницу нашег рада у текућој години, ми их стављамо у План рада за 2023. годину.

се сусрећу и који се издвајају као ургентни. Теме овогодишњег скупа биле би:

1. Стручна пракса, волонтери и асистенција у библиотеци и
2. Дигитализација грађе и савременији приступи корисницима на мрежи.

Стручни скуп би трајао један дан, подељен би био у две целине кроз ове две теме, уз организован кетеринг и пригодан програм након завршетка. Скуп би се одржао у Београду у Музеју савремене уметности. Закључци и теме скупа били би објављени на сајту МДС—а и БДС—а, као и у часопису *Музеји*. Организацију скупа подржало би финансијски и Библиотекарско друштво Србије.

Укупан буџет овог пројекта је 720.000,00 динара.

в) Публикација Традиција вашара у Србији

Планирана публикација ће садржати изузетно вредну архивску и фотографску грађу која сведочи о дугој тардицији вашарских окупљања на територији читаве Србије, као и о њиховој важној економској и социјалној функцији. Прикупљена грађа потиче из преко 20 музејских и архивских институција, а настала је у периоду од краја 19. века до данас. Публикација ће такође садржати текстове кустоса етнолога, кроз које ће тема вашара бити интерпретирана из различитих социјалних, културних, као и просторно—географских углова.

Промоција публикације планирана је за септембар 2023. године када ће се у Народном музеју Шабац одржати завршна конференција вишегодишњег пројекта Етнологске секције МДС на тему традиције одржавања вашара у Србији.

Укупан буџет овог пројекта износи 351.500,00 динара.

Све планиране активности подразумевају ангажовање целокупног чланства преко њихових секција.

г) Атипични музејски интерпретативни алати: музика, плес, перформанс, театар

Конференција „Атипични музејски интерпретативни алати: музика, плес, перформанс, театар” биће одржана у другој половини новембра у Уметничкој галерији „Надежда Петровић” у Чачку. Конференција се одржава у циљу наставка умрежавања и оснаживања професије музејских педагога у регионалним оквирима. Специфичност овогодишње конференције је што се реализује у сарадњи са Националним комитетом ИСОМ Србија односно подкомитетом СЕСА (комитет за едукацију и културну акцију), те ће текстови о излагању учесника бити објављени у часопису ИСОМ Србије крајем године.

Укупан буџет за овај пројекат је 430.000,00 динара.

У писању пројеката секција били су ангажовани председници секција и чланство.

3. Извршни одбор

Активности чланова ИО МДС одвијаће се у складу са Статутом. Стална комуникација између чланова ће се одвијати путем телефонских разговора, консултација путем електронске поште, а планирају се и два састанка са физичким присуством (пролећни и јесењи). Организовање три Скупштине као и задаци у складу са предложеним пројектима су примарни задаци ИО.

ИО је започео сарадњу са Словенским музејским друштвом и на томе ће се и даље радити. У складу са финансијским могућностима, представници ИО ће присуствовати регионалној конференцији музејских друштава која се планира у октобру 2023. У Копрју.

Извесна сарадња је успостављена и са Музејским друштвом Црне Горе. Реч је о консултацијама и размени литературе, а колеге из овог удружења планирају посету МДС, па ће се ИО благовремено ангажовати и на том послу.

Председница Друштва и ИО ће координирати свим планираним активностима и о томе извештавати чланство преко секција.

Активности ИО ће бити усмерене и на послове из домена поверених послова.

4. Издавачка активност у 2023. години

а) МДС сваке године издаје информативно гласило *Билтен* и у овој години ће се штампати број 15, са извештајима о раду Друштва, његових органа и тела. *Билтен* ће се и ове године штампати у мањем тиражу него до сада. На припреми *Билтена* ће радити председница и секретар МДС.

ПДФ формати последња три броја *Билтена* ће се поставити на сајт МДС.

б) У 2023. планирано је штампање часописа *Музеји* 9, а складу са Статутом МДС и Правилником о раду уређивачког одбора. Ова активност је планирана да се обави средствима која би се добила по пројекту: *Унапређење рада Музејског друштва Србије и његових секција*. УО треба да се ангажује на изради концепције овог броја и да цео посао припреме и штампања спроведе од маја до краја новембра 2023 године.

в) За потребе пројеката секција штампаће се пропагандни материјал.

Ове године се планира и аплицирање за категоризацију часописа и на том послу ће бити ангажовани председник УО и председница Друштва.

5. Активности секција и других органа и тела

Секције саме планирају своје активности, али их у организационом смислу спроводе у сарадњи са ИО и председником Друштва. Ове активности започињу писањем пројеката и конкурисањем код Министарства културе за суфинансирање. Све активности секција уредно ће се постављати на сајт и фејсбук профил МДС.

Комисија за награде и признања ће спровести Конкурс за награду *Михаило Валтровић*, урадити Записник и Образложење за Скупштину, обавити набавку диплома и плакета.

Уређивачки одбор ће своје активности организовати у периоду од маја до краја новембра 2023. и радити на припреми новог броја часописа *Музеји 9*, у зависности од расположивих средстава.

Суд части ће радити у складу са Статутом МДС и у зависности од динамике примања приговора, односно жалби.

Надзорни одбор ће у складу са Статутом МДС контролисати рад и финансијско пословање Друштва.

Сви органи и тела МДСу обавези су да своја акта усагласе са изменама и допунама Статута најкасније до краја новембра 2023. године, како би до краја године могла да их усвоји и Скупштина.

6. Активности поверених послова

План за поверене послове се доставља директно Министарству културе, а да би чланство било упознато о овом сегменту рада МДС, достављамо га и у овом Плану рада МДС за 2023. годину.

На овим пословима су ангажоване две комисије: *Статусна комисија* и *Комисија за национална признања у култури*, као и председница и секретар МДС, али и сви заинтересовани чланови ИО. Неопходна је сарадња са другим репрезентативним удружењима из области културе у сектору – истраживање, заштита, коришћење, прикупљање и представљање покретног културног добра, а пре свега НК ИКОМ Србија и заједничко наступање у јавности.

Неопходно је доставити Министарству културе примедбе на високе критеријуме за стицање статуса самосталног стручњака у култури, која регулише Правилник.

Како у мају ове године истиче мандат Статусној комисији, неопходно је изабрати нови сазив.

7. Финансирање МДС

Музејско друштво Србије располаже веома скромним финансијским средствима која се прикупљају од чланарине (индивидуалне и

колективне). Планирано је да на годишњем нивоу у овој години чланарина износи хиљаду динара. Сопственим средствима ће се плаћати поштанске услуге, путни трошак за чланове ИО, одржавање сајта и домен, али ће се допунити и друге редовне активности планиране Пројектом за 2023. годину.

Поверени послови се финансирају наменским средствима Министарства културе и информисања за ту област (без конкурса), која се користе за рад Статусне комисије, плаћање рачуноводствених услуга и адвокатских послова ако за то буде потребе.

У складу са новим административним прописима који се односе на Трезор, МДС ће бити у обавези да за сваки добијени пројекат отвара *нови подрачу* у Трезору Стари град Београд и да исти по завршетку пројекта гаси. Ово ће умногоме компликовати наш рад и увећати трошкове пута на релацији Ваљево – Београд (за председницу која мора подносити Захтеве за отварање, потписивати картоне депонованих потписа.....).

Закључак

Музејско друштво Србије ће бити отворено за предлоге свих наших чланова, а у циљу јачања рада Друштва. Неопходно је да се сви више ангажујемо у 2023. години на:

- ~ редовном плаћању чланарине у складу са Статутом;
- ~ давању предлога за нове садржаје у раду Друштва;
- ~ давању прилога за часопис *Музеји*.

Желимо да обезбедимо транспарентност у раду свих органа МДС и музејских делатника и на тај начин ширимо свест о значају рада на проучавању, чувању и презентацији покретног и нематеријалног културног наслеђа.

Ваљево, фебруар 2023.

за ИО МДС

Гордана Пајић, председница

Извршни одбор МУЗЕЈСКОГ ДРУШТВА СРБИЈЕ,
репрезентативног удружења у култури
на седници одржаној 9. јануара 2023. године

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА
вршења поверених послова у складу са Законом о култури
за 2023. годину

Београд, јануар 2023.

ПРАВНИ ОСНОВ

Годишњи програм рада за вршење поверених послова Музејског друштва Србије — репрезентативног удружења у култури, за 2023. годину урађен је у складу са чланом 67 Закона о култури (Службени гласник РС бр. 72/2009, 13/2016. и 30/2016—испр.) Програм садржи општи приказ активности Музејског друштва Србије (у даљем тексту Друштво) у 2023. години које представљају послове поверене од стране Министарства културе РС. Сврха доношења овог документа је давање сагласности Министарства културе на исти и одобравање средстава за финансирање поверених послова у складу са Законом о култури и другим прописима (Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање, Правилник о ближим условима, мерилима и критеријумима, као и поступку по захтевима лица за утврђивање статуса лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе и Уредби о ближим условима и начину доделе признања за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина).

ПОДАЦИ О ДРУШТВУ

Музејско друштво Србије — репрезентативно удружење у култури, јесте удружење у области музејске делатности које су 2001. године основали индивидуални и колективни чланови (музејски стручњаци и музеји) са циљем да унапреде музејску делатност у Србији. Друштво наставља традицију Музејског друштва Србије основаног на Скупштини Музејског друштва Србије 10. маја 1962. године, као и Музејског друштва Србије основаног 1948. године када је почео да излази и стручни часопис *Музеји*.

Седиште Друштва је у Београду, Трг Републике 1а. Своју делатност Друштво остварује на територији Републике Србије. Делатност Друштва, као и основни подаци о њему, објављују се на сајту Друштва.

Друштво делује кроз рад његових органа и тела, а то су: Скупштина, Извршни одбор, Надзорни одбор, Суд част, Комисије за награде и признања и Уређивачки одбор (за издавачку делатност), Друштво представља председник Музејског друштва Србије. Чланови Друштва се организују у секције, као вид професионалног организовања према врсти музејске делатности (историјска секција, секција музејских педагога, етнолошка секција, секција библиотекара, секција историчара уметности и прима секција).

Друштво има своје стално гласило *Билтен*, које се издаје сваке године, као информативно, а не комерцијално гласило о раду Друштва

у претходној години и до сада је изашло 14 бројева. Поред тога Друштво издаје и научно—стручни часопис *Музеји*, које је настављач истоименог часописа покренутог 1948. године и *Зборник радова* са стручних скупова секција. У новој серији часописа *Музеји* објављено је 9 бројева.

Друштво је 2015. године објавило и Водич кроз музеје Србије, а овај водич је на енглеском језику објављен 2020. године.

Друштво је 2022. године усвојило измене и допуне Статута и у члану 8. унело да : Друштво обавља делатност поверених послова репрезентативног удружења у култури у складу са законом.

Музејско друштво Србије додељује награду „Михаило Валтровић“ у част првог српског музеолога. Награда се додељује музејским радницима и музејима за посебан допринос унапређењу и развијању музејске делатности, а чине је диплома и плакета са ликом Михаила Валтровића.

Редовне годишње активности Музејског друштва су:

- ~ Годишња Скупштина у марту месецу
- ~ Свечана скупштина на Међународни дан музеја (18. маја) када се додељује награда „Михаило Валтровић“
- ~ Издавање *Билтена* (мај)
- ~ Издавање часописа *Музеји*
- ~ Семинари, стручни скупови и конференције у организацији секција
- ~ Рад Комисије за доделу награда и признања
- ~ Активност Комисије за доделу признања за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина
- ~ Активност Статусне комисије.

Свим пословима током године координира Извршни одбор и председница Друштва. Друштво своје активности финансира од чланарине и средствима Министарства културе и информисања РС према пројектима.

ПРОГРАМ РАДА НА ОСНОВУ КОЈЕГ СЕ ВРШИ ФИНАНСИРАЊЕ ПОВЕРЕНИХ ПОСЛОВА ЗА 2023. ГОДИНУ

Музејско друштво Србије, у складу са Законом о култури, Правилником о ближним условима, мерилима и критеријумима, као и поступку по захтевима лица за утврђивање статуса лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе, утврђује статус и издаје уверења о статусу самосталног стручњака и сарадника у области културе, обавља друге послове и у складу с тим врши плаћање пензијског, инвалидског и здравственог осигурања из средстава која квартално у току године уплаћују градови и општине у Србији, а за самосталне стручњаке и сараднике у култури који се налазе на списку и у евиденцији које води ово удружење.

Музејском друштву Србије се Решењем Министарства културе и информисања Републике Србије од 14. јануара 2019. године, број : **22—05—26/2019—3** утврђује се статус репрезентативног удружења у култури.

Музејско друштво Србије планира следеће активности :

- ~ Да перманентно обавештава чланство о обавези и начину рада репрезентативног удружења у складу са Правилником о ближним условима, мерилима и критеријумима, као и поступку по захтевима лица за утврђивање статуса лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе и да на тај начин анимира заинтересоване стручњаке за статус самосталног стручњака у култури;
- ~ Да Статусна комисија објави Јавни позив за самосталне стручњаке у култури на сајту Друштва www.mdsrbija.org
- ~ У мају 2023. године истиче мандат Статусној Комисији, па ИО има обавезу да припреми предлоге и именује нови сазив Статусне комисије и о томе обавести Министарство културе.
- ~ Да редовно узима учешће у раду заједничке (МДС и НК ИКОМ) Комисије за доделу признања за врхунски допринос култури — Реорганизује уговорне обавезе са рачуноводственом агенцијом;
- ~ Утврди уговорне обавезе са адвокатом за потребе усклађивања нормативних аката Друштва, као и свих других послова који следе из Правилника и поменутих закона;
- ~ Реорганизује кадровску и техничку структуру Друштва у циљу обављања поверених послова и одреди два извршиоца (секретар и председница Друштва);

- ~ Да даје информације заинтересованим лицима која желе да обављају делатност самосталног стручњака и сарадника у култури, а у складу са Правилником, усменим путем (телефонским разговорима), електронски (мејл, информације на сајту Друштва);
- ~ Да сарађује са другим репрезентативним удружењима у области културе у сектору истраживање, заштита, коришћење, прикупљање и представљање покретног културног добра и да заједнички доставе примедбе на постојеће услове за стицање статуса који су регулисани Правилником о ближим условима, мерилима и критеријумима, као и поступку по захтевима лица за утврђивање статуса лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе;
- ~ Да ажурира информације о повереним пословима на сајту Друштва;

МАТЕРИЈАЛНО ТЕХНИЧКИ И ТЕКУЋИ РАСХОДИ

У циљу обављања поверених послова Музејско друштво Србије мора склопити уговор о заступању и правној помоћи, али и ревидирати постојећи уговор са финансијско–рачуноводственом агенцијом. Неопходно је и даље плаћати домен за сајт Друштва, како би чланство било боље информисано.

БУЏЕТ

(брuto у динарима са свим припадајућим порезима)

Трошкови за вршење поверених послова	Укупан износ у динарима
1. Трошкови правних услуга	100.000,00
2. Трошкови рачуноводствених услуга	50.000,00
3. Трошкови плаћања уређења и домена сајта Друштва	20.000,00
4. Трошкови 2 извршилаца за вршење поверених послова	30.000,00
5. Трошкови рада Статусне комисије	50.000,00
УКУПНО:	250.000,00

Београд, 9. јануар 2023.
Музејско друштво Србије
Гордана Пајић,
председница

Посета колегиница из Словеније
4. фебруар 2023.

Музеалци Србије у Копру

Библиотеке какви људи желе
2. новембар 2023. Етнографски музеј Београд

Скупштина МДС
08. април 2022, Етнографски музеј у Београду

Стручни скуп *Бити кустос*, Секције ИУ у Галерији Матице Српске, 05.12.2022.

Стручни скуп Секције ИУ, Галерија Матице српске 05.12.2022.

Отварање изложбе *Традиција вашара у Србији*,
НМ Чачак

Позивамо Вас
 да присуствујете
 свечаном отварању
 изложбе

ТРАДИЦИЈА
 ВАШАРА
 У СРБИЈИ

СРЕДА 14. ДЕЦЕМБАР 2022. у 19 h
 ГАЛЕРИЈА НАРОДНОГ МУЗЕЈА ЧАЧАК

ИЗЛОЖБА
 у нашем музеју
Традиција
 вашара у Србији

Позивница за изложбу *Традиција вашара у Србији*,
НМ Чачак

Автори изложбе *Традиција вашара у Србији*

Учесници Свечане седнице Скупштине МДС,
18. мај Лесковац

Снежана Мишић, представница Галерије Матице српске са председницом Комисије и председницом МДС, *Лесковац 2022*.

Добитница награде за животно дело, мр Рајка Грубић, етнолог

Директор Народног музеја Књажевац прима Валтровићеву награду за најбољи музеј у 2021. години

Награђена Оливера Скоко са председницом Комисије
Чарном Милинковић и председницом МДС Горданом Пајић, Лесковац

Конференција *Школе и музеји*, Копар
2022, Драган Киурски

Конференција *Школе и музеји*, Копар
2022, Гордана Пајић

